

Élménybeszámolók 2010-ből

2010. szeptember 18: Alföld értékei

A Természetvédő Turisták Köre és az Országjárók Köre szervezésében, most busszal a Duna-Tisza között található, Dunapatajt, Szelidi tavat, Kiskőröst, Bugacpusztát és Kiskunfélegyházát kerestük fel. Utunk során Dunaújvárosnál (régvi nevén Dunapentele) mentünk át, a Dunát átívelő, szép, új hídon, amit 2007-ben avattak fel. Dunapatajon megnéztük az egykori Unitárius templomot, ami a környék egyedülálló építészeti alkotása, erdélyi stílusban épült, négy fiatornyos, zsindeletes. Kulturális műhelyként is működik, rendezvényeket tartanak benne, most különböző hangszerek voltak kiállítva, citerák... A kazettás mennyezetét torockói népi motívumok díszítik. Majd megnéztünk, egy 19. században épült igen szerény, egyszerű, nádtetes parasztházat, és annak gazdasági épületeit. Nem messze innen terül el a gyógyhatású, szikes, Szelidi-tó. A Duna egyik holtágának maradványa. 4-5 km hosszú, 150-200m széles, 3-4m mély. A sok eső következtében most jó 10m-el kijebb van a partja, mint szokott. A déli partján homokos, szépen kiépített strand van. A rendezett partszakaszon tettünk egy rövid sétát. Kiskőrösön felkerestük a világon legismertebb magyar költőnk, Petőfi Sándor Emlékházát, itt született Petőfi 1823. jan. 1-én. A házban a család által használt eszközök, bútorok, róluk készült fényképek. A szülőház és a múzeum között szépen, ötletesen kialakított, különleges, kis park terül el különböző méretű, stílusú szobrokkal. A szobrok Petőfi verseit lefordító, külföldi költőkről készültek.

A kis város főterén nagy park, szélén templomok, közepén két forráskút. Gyógyfürdő, uszoda és strand is megtalálható itt. Víztisztségével egyedülálló 1050m mélyről tör fel, az 56°C –os gyógyvíz. A közelben több új, nívós cukrászda, ahol szebbnél szebb kivitelű, dekoratív finomságok sorakoztak. Többet közülük meg is kóstoltunk. Bugacpuszta a Kiskunsági NP legnagyobb területe. Itt áll az 1975-ben épült Pásztor Múzeum, ami egykori szárazmalom körvonalait idézi. Benne található a pásztoréletre utaló tárgyak, eszközök, gazdag mintákkal kifaragott fatárgyak. Ezután kis sétát tettünk a legelőn, a fás területen és végül az ősbörökásban. Vezetőnk sok értékre felhívta figyelmünket, megismertük e tájra jellemző fákat, virágokat és a legeltetés szükségességét, mert e nélkül az őshonos növények, virágok az „özön” növények martalékává válna.

Kiskunfélegyházán a Kiskun Múzeum, az egykori Kiskunkapitányság székházában került elhelyezésre. A mai börtön múzeumban raboskodott több betyár. Ennek az időszaknak a hiteles ábrázolása miatt Európában egyedülálló a Magyar Büntetőjog emlékeit bemutató kiállítás. A múzeum udvarán egy Pajkos Szabó féle tornyos szélmalom is fel van állítva. A város főterén szép nagy park, Petőfi szoborral. Itt áll

a Városháza az 1912-ben épült, a magyar szecesszió egyik nagyon szép alkotása. Falait Zsolnai majolikadíszítés, tetején mázas cserép. Még rövid látogatást tettünk a Petőfi városi könyvtárban. 2008-ban fejeződött be teljes felújítása. A legmodernebb eszközökkel van felszerelve, szép környezetben olvashatnak, válogathatnak az idelátogatók. Rendezvényeket is lebonyolítanak benne. Az épület helyén volt Petőfi Sándor apjának fogadója és mészárszéke.

Köszönet a szervezőknek a sok új látnivalóért. Ez volt az év utolsó, buszos útja, de szeretnénk jövőre is, sok ilyen szép úton részt venni.

Dankó Kati

2010. szeptember 4: Dél-Bükk

A Természetvédő Turisták Köre szervezésében buszos túrát tettünk a Bükk alján. A következő településeket kerestük fel, Cserépváralja, Cserépfalu, Bogács, Szomolya, Noszvaj. Ezek a települések közel vannak egymáshoz, a Bükk déli részén. Sok régi, hagyományos építésű ház áll itt szépen felújítva, megőrizve az eredetiségét.

Cserépváralján már az ókorban laktak. A Mangó-tetőn található a magyarországi kaptárkövek közül a legnagyobb. Kis erdei sétával értünk, a szabályos kúp alakú 16 m magas kaptárkőhöz. A 20 millió évvel ezelőtti vulkanikus tevékenység által keletkezett kőzet (riolittufa), majd az erózió szép kerek, kúpos formákat hozott létre, ezek a kaptárkövek. Ezekbe a kövekbe kis fülkéket vájtak kb.60x30 cm-ek. A mai napig nem bizonyított, mire is szolgáltak ezek. A tufa könnyen megmunkálható, ezért is terjedhettek el ezen a részen a barlanglakások. Megnéztük a Barlanglakás Tájházat, ahol még 60-as években laktak.

Cserépfaluban felmentünk a Berezd - tetőre, ahol a Millenniumi kilátót néztük meg, ami tufából épült, és az alakja egy kaptárköre emlékeztet. A kilátás pazar a Bükk magasabb csúcsai felé. Lefelé jövet a domb oldalában megkerestük az itt lévő, lakatlan barlanglakásokat is. A Suba-lyuk Múzeumban vannak, az innen nem messze lévő Hór völgyben talált, Közép Európa legidősebb ősemlék leletek.

Bogács területén már az őskorban is éltek. A Tájház után felmentünk a Kilátóba, ahonnan szintén szép kilátásban gyönyörködhattunk. A táj nagyon változatos, mindenhol rá látni a Bükk vonulatára. A közelben lévő Szabadtéri Lepke Múzeumot is megnéztük. 5 évi gyűjtő munka eredményét mutatja be.

Szomolyától nyugatra, a Vén-hegy nyugati lejtőjén található a Kaptárkő Tanösvény, 31 hektáron. Elég meredeken kell leereszkedni a riolittufa vonulathoz, azaz a kaptárkövekhez. A látvány fantasztikus, a nagy kerek kövek, sima felülettel. Nem kisebb élmény volt azok megmászása sem.

A jelentős szintkülönbség megtétele után, még hátra volt Noszvaj, ahol a Gazda Házban kemencében sült, szilvalekváros bukta és diós tekercs várt ránk. A friss sütemények különböző kosarakban voltak kirakva, a kemence kellemes melegében kóstoltuk meg a környéken termelt borokat, és a házi szilvalekvárt.

Számomra különleges élmény volt, hogy a tájház így megelevenedett, ilyen élő volt.

Méltó befejezése volt a kellemesen, jó hangulatban eltöltött napnak.

Köszönet a szervezőknek, hogy megismerhettük a Bükk kevésbé ismert arcát.

VIII.14. Kastély és várlátogatás Szlovákiába

6.45.kor, a Széna téren 17-en jöttünk össze. Első megállónk Parassapusztán volt, ahol csak egészségügyi pihenőt tartottunk. Menetrend szerint érkeztünk meg az első látnivalóhoz 10 órára, Antolba, ahol az 1744-1950.között épült barokk Koháry kastély-t tekintettük meg, amely később a Coburg család birtokát képezte. Ez a kastély volt, Hont vármegye legszebb kastélya. Jelenleg múzeumként működik. Miután nem kaptunk magyar idegen vezetést, így a kapott magyar szöveget túravezető társam Schweier László olvasta fel termenként. A indulásig maradt időt a parkba való sétával egészítettük ki.

Következő állomásunk Selmecebánya volt, ahol a Leányvárat illetve a Óvárat tekintettük meg.

Először a Leányvárat, illetve más néven az Újvárat néztük meg, melyet a monda szerint Rössel Borbála építtetett, mert nem akarta látni az akasztófát. A 4 emeletes várban, amely szintén múzeum működik. Itt is emeletenként lett ismertette a magyar ismertető szöveg. Innen a belvároson keresztül átsétáltunk az Óvárhoz, érintve közben a Szentháromságoszlopot és a templomokat. Az Óvár alapjául szolgáló templomot, a XIII. században építették a templomosok a „vörös barátok”. Jelenleg az Óvár is múzeumként működik.

Körülbelül egy órányi utazás után értünk Végles várához. Története: Engel Pál történész adatai szerint Végles korai épülete azonos azzal a 1368-1381 között „Liget” néven említett vadászkastéllyal, amit Nagy Lajos király építtet a Zólyomi erdőrengetegbe melyet elláttak védelmi céllal is.

Sajnos jelenleg építkezés miatt körbe van kerítve, így nem tudtunk bejutni a területre. Mint utóbb kiderült egy konferencia központtal egybeépített várszállót építenek a Végles várából. Innen tovább utazva érkeztünk Fülekre. Ahol szintén tartottunk egy kis városnéző sétát és közbe útba ejtettük a várat is ahol, éppen a Palóc napi rendezvényt tartották. 17.30.kor indultunk haza Budapest felé. A Magyar oldalon a busz jobb hátsó kereke defektet kapott, így a Kerekharaszi benzinkútnál átszálltunk egy másik buszba, és azzal fejeztük be a programunkat. Az útról készült fotók megtekinthetők a képtárban.

2010. augusztus 7: Ausztria: Frakno - Laxenburg

2010.08.07.-én a Természetvédő Turisták Köre Burgenlandba szervezett buszos utat, a cél Frakno vára, és Laxenburg. Frakno vára a Rozália hegyen egy kiugró sziklán áll. A várat már messziről lehet látni, erőt és hatalmat sugároz. 1317 után a nagymartoni grófok építették, határvárként. A török ellenes háborúk idején a nyugat védelmező bástyája volt. Mint minden várnak sok tulajdonosa volt, de itt az Esterházyak játszottak nagy szerepet, akik 1622 óta a vár tulajdonosai a mai napig. A XVII. század második felében a régi várat átalakították, ill. lebontották, csak a régi torony maradt meg, és kétemeletes várpalotát építettek. Később, Kismartonra költöztek egy lakhatóbb, barátságosabb kastélyba. Jelentős magángyűjteményt őriz Frakno vára. A hercegi fegyvertár Európa egyik legnagyobb magánkézben lévő fegyvergyűjteménye. Az Esterházy hercegi seregek három évszázadnyi felszerelése szinte teljesen épen megmaradt. Az Esterházy kincstár a világon egyedülálló gyűjtemény, amely eredeti helyén és eredeti állapotában található meg. Értékes órák, automaták, egzotikus állatpreparátumok és egyéb ritkaságok. Elefántcsontból, ezüstszálból készült miniatűr tárgyak csodálatos kivitelben. Az Esterházy ősök képtára Közép-Európa legnagyobb barokk, családi képtára. Ezt sajnos nem láttuk. Az udvaron viszont láttuk Ausztria legmélyebb kútját. A víztükör 90 m mélyen van, és ez alatt még 50 m vízoszlop. A még ma is élő Esterházy, Ottrubay Melinda, aki a közel múltban töltötte be 90. életévét.

Ezután következett Laxenburg: II. Ferenc császár építtette 1791-1835 között. Ez egy középkori lovagvár utánzata. Egy mesterséges szigeten áll, ahova drótón húzható komppal lehet bejutni. Ausztria kincses házaként emlegetik. A Habsburgok tavaszi rezidenciája volt. A kastély termei változatosak, ötlet dúsak, megtalálható benne a címerek-, a szobrok terme... Gyönyörű festett üveg ablakok, disznóbőr tapéták, fakazettás mennyezetek, egyedi intarziás szekrények hihetetlen részlet gazdagsággal. Az ősök képeit bemutató terem mennyezetének kazetta mérete, alakja tükörképként a padló mintázatán ismétlődik meg. A képek elrendezése, megvilágítása olyan mesteri, hogy az oda belépőt elvarázsolja az ottani hangulat. Laxenburg és Schönbrunn között nyílegyenes sétányt, Mária Terézia építtette, közel 14 km. A kastély park 250 hektáros. Az óriási park megnézése, ill. bejárása egy teljes napot venne igénybe, így ez, egy másik alkalomra marad. Köszönet a szervezőknek, hogy megnézhattünk két ilyen különleges épületet, és megismerhettük a bennük zajló történelmünk egy-egy részletét is.

Tida

2010. július 24: Nyugat – Dunántúl

2010. július 24. Természetvédő Turisták Köre és az Országjárók Köre közös buszos túrát szervezett a Dunántúlon lévő két kevésbé ismert vulkanikus eredetű Somló hegyre és a Ság hegyre. Az ismerkedést a Somló hegy közelében, Dobán kezdtük, ahol az Erdődy kastélyt néztük meg, most szanatóriumként működik. A kastélyt 1836-ban gróf Erdődy Kajetán építette klasszicista stílusban, körülötte 100 hektáros park terül el. Következett a Somló hegy lejtőin szőlőültetvények, a tetején 431 m magasan a Szt. István kilátó. A tiszta időben messzire elláttunk, jól kivehető volt a Bakony, Badacsony Gulács, Szt. György hegy, a Soproni hegység távoli vonulata. Ráláttunk következő célunkra a Somló várra. A vulkanikus hegy bazaltja lyukacsos tufaszerű, erősen morzsalódik a gyors lehűlés miatt, ezért nem volt megfelelő minőségű, bánya létesítésére.

A vártól is jó a kilátás, mivel a hegy magányosan emelkedik ki a tájból. A vár a kisebb, alacsonyabb csúcson áll, szabálytalan alaprajzú, elég sok fal rész, torony megmaradt az évszázadok múltán is.

A távolban sok keresgélés után találtam meg a következő úti célt, a Ság hegyet 291m magas, erősen lebányászott körvonalát. Itt áll egy óriási kereszt, a trianoni emlékmű, amit 1934-ben emeltek. A bányászat itt 1909-ben kezdődött, és 1957-ig folytatódott.

A kitermelés során érdekes geológiai képződmények váltak láthatóvá. Ezek között sétálva gyorsan telik az idő, még maradtam volna az 5 millió évvel ezelőtti létrejött vulkanikusformák között, de vezetőnk határozott léptekkel a parkoló irányába indult! Nehezen ugyan de, én is elindultam.

Pápocon egy Árpád kori körtemplomot néztünk meg. A XIII. században épült, és az egykori Ágoston rendi kolostorral van egybe építve. / Un. Négykaréjos, emeletes, centrális épület, bélletes kapuval.

Még megálltunk Árpáson a Rába és a Marcal között található, XIII. században épült Szt. Jakab templomnál. Az egykori premontrei apátsági templom román, ill. gótikus stílusban épült, de barokkosították. Falai belülről le vannak meszelve, kívülről vakolatlan, ahogy mindig is volt.

Az ország eme kis részletét is megismerhettük, köszönet a szervezőknek.

Üdv. Tida

2010. július 10. „Mesél a bécsi erdő”

Reggel 6.45-kor negyvenkilencen jöttünk össze a Széna téren, hogy a (57 fős VAN-HOOL) buszunkkal végig járjuk a bécsi erdő legszebb látnivalóit. Utunkat Mosonmagyaróváron szakítottuk meg egy egészségügyi pihenő céljából, majd folytattuk tovább Ausztria felé.

Három órás utazás után megérkezünk Mödling határába levő SEEGROTTE tavas barlanghoz, mely Európa legnagyobb ilyen jelegű látványossága. A barlangrendszer több mint 60 méter mélyen fekszik a földfelszín alatt. Az idegenvezetést magyar nyelven kaptuk, mely során egy CD-ről hallgathattuk meg a barlang történetét. Érdekesség, hogy a második világháborúban repülőgépeket is szerettek itt össze. A 6200 m² területű barlang legmélyebb részét víz tölti ki.

A barlang állandó vízszintjét, a víz elvezetésével oldják meg. Az egy méter mélységű tó-rendszeren motorcsónakkal viszik körbe a látogatókat. A mi csoportunk két részre oszolva tette meg a látványos utazást. Egyesek kevésbé, mások nagyon élveztek a hűs 12 fokos barlangi levegőt, de utunk ismét a szabadba vezetett, ahol 35 fokra hevült a nyári levegő. Következő látnivalónk Sparbach Nemzeti parkja volt, ahol egy 7 km-es sétát tettünk. Sétánk során megtekintettük a parkban élő állatokat, úm. őzeket, kecskéket, póni lovakat, juhokat, akik a nagy melegtől alig mozdultak...

A pihenni vágyókat nagyon kényelmes fából készült fekhelyek várták, melyből fekvés közben élvezhették a park csendjét. A kanyargó és emelkedőkkel tűzdelt utunkat két várrom szegélyezte. Csoportunkból a fáradtság és a rekkenő hőség miatt csak néhányan másztak fel a legmagasabban fekvő várromhoz/kilátóhoz. Akik felértek, azokat a pazar panoráma kárpótolta. Harmadik és egyben utolsó látnivalónk a heiligenkreuzi 1133-óta működő Ciszterci kolostor volt. A kolostor a bécsi erdő misztikus szíve.

A színvonalas magyar nyelvű vezetés során sok mindent megtudhattunk az itt élő szerzetesek életéről. Megtekintettük a belső folyosó gyönyörű, kézzel festett ablakait, a több mint 400 éves mosdó kutat, ami egyedülálló módon a mai napig üzemel, vizét egy artézi kútból nyeri, télen néha befagy, nyáron pedig moha és alga telepek borítják. A kolostorhoz tartozó templom-rész román kori építészet és a gótika jegyeit hordozza magán, a templomhoz tartozó sekrestyét már a barokk korban készítették. Az itt található, csodálatosan szép intarziás bútorok mindenkit lenyűgöztek. A bútorokat készítő mesterek több 10 évig dolgoztak rajtuk, valakinek ez volt élete munkája. Élményekben gazdagodva indultunk haza Bp.-re. Haza utunk során DVD-s vetítést tartottuk a környék további látnivalóiról. Az útról készült felvételeket a Sétafika és Természetvédő Turisták Köre honlapján tekinthetik meg.

2010. jún. 26: Balaton felvidék

2010. június 26-án, a Természetvédő Turisták Köre és az Országjárók Köre szervezésében a Balaton felvidékre látogattunk. Az első állomásunk a Tihanyi-félsziget keleti oldala volt, ahol a buszról leszállva, neki vágtunk a zöld jelzésen a dombra, megkeresni a Barátlakásokat. Óvár oldalában a sziklafalba a XI-XIV. sz. között ortodox görög szertartású remeték vájták ki cellájukat. Közép-Európában az egyetlen, aránylag épségben maradt remetetelep. Az apátságához vezető útról

nagyon szép a kilátás a Külső - Belső tóra, a Balatonra. A most virágzó levendula ültetvény kitűnt élénk lila színével a sok zöld közül. A Kálvária után értünk az apátságához. 1055-ben I. András alapította a monostort, és családi temetkezőhelyet. Itt is van eltemetve, sírja az egyetlen, eredeti helyén lévő Árpád házi királysír. Következő állomásunk Salföld volt, ami a Káli medence bejáratánál kerül el. Itt megnéztük a Természetvédelmi Majort. A kis település fő utcájában sok szép, hagyományos, régi építésű, ház van szépen felújítva, a falukép épen megmaradt. Európa falu-

Badacsonyörsön felkerestük a kevésbé ismert, Folly Arborétumot, ami szerényen bújik meg a hegyoldalban. A kilátás pazar, mind a Balatonra, mind a Badacsonyra, a klímája egyedi, a fa ritkaságokról nem is beszélve. Sok Libanoni Cédrust láttunk, sőt van „szomorú” lecsüngő változat is. Ámulva néztük a különböző méretű- színű tobozt. Kis szőlőültetvény is tartozik az arborétumhoz, pincével. Borkóstolóval zártuk látogatásunkat egy hangulatos, kis pavilonban.

Szigligeti vár bevétele, nem kevés lépcső megtételével sikerült. A vár az én várakozásomat túl szárnyalta, nagyságával, kiépítettségével egyaránt. A kilátást itt is ki kell emelnem, mert csodálatos. Látni a közelben lévő vulkanikus hegyeket, Szent György, Csobánc, Gulács, Badacsony, távolban Hegyesd és persze a Balaton.

A napot a Balatonedericsen az Afrika Múzeumban tett látogatással fejeztük be. Ez az épület dr. Nagy Endre családi kúriája volt, aki 1958-ban hagyta el az országot, és Tanzániában telepedett le. Számtalan elismerést és magas kitüntetést szerzett, állatkert-és vadaskert-alapító volt, az ország egyik legismertebb fehér vadásza. A múzeumban a vadászati és néprajzi gyűjteménye található. Halála óta második felesége működteti a múzeumot és az állatkertet.

Hazafelé a buszban filmet néztünk a Balaton parti látnivalókról. Van még bőven. Egy igazán jól sikerült napot zárhattunk. Köszönet a szervezőknek.

Kati

2010.jún.12: Alföldi arborétumok

12-én buszos túrára mentünk az Alföldre. Legelőször Lakitelken álltunk meg, hogy a Töserdőt megnézzük, és sétáljunk benne. Sajnos az egész területet lezárták az árvíz miatt. Így aztán megtekintettük a vízben álló "Itt épül Európa" táblát, a víz közepén, a távolabb lévő kilátót, a víz alatt álló erdőszélét. Csak Laci által összeállított ismertetőből tudhattuk meg, hogy csodálatos tündérrózsákat, fűz-nyár-éger ligeteket, éger láperdőt, sárgavirágú vízitököt és még sok más szépet láthattunk volna, ha nincs árvíz. Egy kis fagyizás után továbbindultunk Tiszakürtre, ahol először a kishajóhoz mentünk, ami nem volt sehol. Már azt hittük, nélkülünk ment el, amikor nagy pöfögéssel, ágakat tördelve, megjelent a fák között. Sajnos ez a hajókázás nagy csalódás volt, mert nem a Tiszán, hanem csak az előntött

ártéren tettünk egy kisebb fordulatot, ami még fél óra sem volt. Láttunk egy kidőlt fát, amely akadályozta az utunkat, majd bementünk a fák közé, és megnéztük, hogy eredetileg hol van a kikötő, valamint pár pillanatig kimentünk a Tiszára, hogy megérezhessük, milyen nagy a sodrása. Ezután bementünk az arborétumba, ahol nagyon jó idegenvezetőt kaptunk. Sok mindent elmondott a kert történetéről, valamint az itt élő növényekről. Megtudtuk, hogy Tiszakürt a nevét a Kürt nemzetségről kapta. Az arborétumot Bolza Péter hozta létre a XIX. század második felében. A Tisza menti részeken megmaradtak az eredeti tölgy-kőris-szil ligetek, és ezekhez ültettek különböző fenyő fajtaikat, mint a duglasz-, sima-, fekete-, jegenye, kínai szúrós-, és a szecsuanai mamutfenyőt. Láttunk még páfrányfenyőt, meg varázmogyorót is. Nekem legjobban a borsófa, a mocsári ciprus sor és a hármass platán tetszett. Több faragott szobrot is találtunk, amik az 1974-82 között itt működő faragó alkotótábor hagyatékai. Találtunk friss, érett szamócát is, amit azonnal leszüreteltünk.

Innen mentünk Szarvasra, ahol először az arborétumot néztük meg. Sajnos nagyon kevés volt az időnk, összesen félóra, mert indult a hajónk, ráadásul az idegenvezető Zoli bácsi a sor végén baktatott, és csak a növények latin nevét tudhattuk meg tőle.

Az arborétum területe Bolza Pál tulajdona volt. A bejáratnál mindjárt látható a mellszobra. Érdekes volt még egy hegyi mamutfenyő, valamint az egyik fánál a levágott ág benövése, amelyen évgyűrűk voltak. Innen a kilátóhoz mentünk, amelyből semmit se lehetett kilátni, mert körülölelték a fák, majd a kikötőbe siettünk, ahol már türelmetlenül várt minket a kapitány.

Ez a hajókázás sok élményt tartogatott. Láttunk mocsári teknőst, sárkányhajó versenyt, megnéztük a Bolza kastélyt, a legszebb üdülőt, a mediterrán üdülőt, a Honfoglalási emlékművet, Nagy Magyarország közepének emlékművét, a legöregebb tölgyfát és a legvastagabb törzsű mocsári ciprusokat is.

Hajózás közben a kapitány sokat magyarázott, kérdéseket tett fel, amiért könyvjelzőt lehetett nyerni/én nyertem is egyet/, valamint, aki szerette volna vezetni a hajót, kipróbálhatta. A hajókázás után újból átvágtunk az arborétumon, és indultunk volna a városnézésre, de Zoli bácsi nem volt sehol. Jó tíz perc keresgélés után, nélküle indultunk el. Laci idegeire mentünk az örökös kérdésünkkel, "egyáltalán ki az a Zoli bácsi?" /Ő vezetett volna végig a városon, de kiderült ekkor még valahol a Holt-Körös közepén hajókázott./

Először Tessedik Sámuel sírját szeretnénk volna megnézni, de mi a temető bal oldalán kerestük, közben a jobb oldalon volt. Így csak képről láttuk, amit Laci mutatott. Innen a szárazmalomba mentünk. Itt is sokat vártunk az idegenvezetőre, de megérte, mert nagyon kimerítően magyarázta el a malom szerkezetét, technológiáját, a hozzá kapcsolódó történelmi tudnivalókat. Még egy kis erkölcsi oktatást is kaptunk. Sajnos a garat bemutatása csak ígélet maradt. Majd megkerestük a Tessedik múzeumot, ahova aznap ingyen lehetett bemenni. Régi foglalkozási eszközöket, népművészeti tárgyakat, valamint egy játék kiállítást, és

egy makett kiállítást néztünk meg. A folyosón láttunk egy hatalmas fényképezőgépet, ami több száz éves volt.

Ezután indultunk haza. Az úton még volt egy totó is, amelynek három nyertese részt vehet ingyen az egyik szeptemberi buszos túrán.

Kisebb-nagyobb problémák mellett is nagyon jó volt az út /a hőséget kivéve/

Köszönöm Sándornak, a buszvezetőnek a biztonságos szállítást, Jánosnak a szervezést, és Lacinak az ismertetőket.

Herczeg Erzsi /Zsikezsoka/

2010. Május 22: Tisza-tó

Május 22-én, 28-an indultunk, a Tisza-tóhoz tervezett buszos utunkra. Sajnos a egész heti esőzés miatt kis változtatásra volt szükség. Tiszafüred előtt már a hídról láttuk, hogy milyen magas a Tisza vízállása.

Tiszafüreden először, a Lipcsey kúriába mentünk, ahol a Kiss Pál múzeumot tekintettük meg. Ezután mivel még maradt időnk megtekintettük, a katolikus Templomot, ahol éppen keresztelőt tartottak. Szerettünk volna áthajózáni a Tisza tavi vízi sétányhoz, de sajnos a magas vízállás miatt nem tudtuk megoldani, ezért továbbutaztunk Tiszaigarra, ahol egy 19 hektáros arborétumot szerettünk volna körbejárni, de egy része, ennek is járhatatlanná vált. Utaztunk tovább Kiskörén keresztül, Heves városába. Kisköre előtt ismét láttuk a hídról, a megáradt Tiszát.

Heves városába megtekintettük az ország egyetlen SAKK múzeumát. (Egyébként világviszonylatban is ez a negyedik). Utazásunk következő állomása Jászapáti volt, ahol a helyi népművelő, igen érdekes előadásával tarkított vezetésével megtekintettük Vágó Pál festőművész kiállítását. Utoljára Jászberénybe mentünk, ahol a Jász múzeumot tekintettük meg vezetéssel. Itt még egy kis cukrászadalátogatásra is maradt időnk, így 17.30- után indultunk vissza Budapestre, ahova 19 órára érkeztünk meg. Utazásunk során 370 km-t tettünk meg. A készült felvételek a képtárban lesznek láthatók. Következő utunk során, Június 12-én, Tőserdő –Tizsakürt - Szarvas látnivalóival fogunk ismerkedni.

2010. Május 15: Hajtány túra Burgenlandban

V.15. Reggel 6.45. 39-en gyűltünk össze a Széna téren, hogy részt vegyünk egy ausztriai vasúti kerékpáros programon. Az idő még szépnek bizonyult, azonban délutánra már esőt is vártak. Buszunkkal hamar elértük a határt, és egy enyhe fékezés közepette átsiklottunk azon, régebben persze ezt nem tehattük volna meg. Elsőként Horitschon/Neckenmarkt állomásra futottunk a be, ahol első pillanatban kiderült, hogy a járgányok a másik végállomáson vannak, így egy kicsit módosult a programunk. Visszaszálltunk a buszra, hogy elvigyen minket Obenpullendorfba.

Oberpullendorf (Felsőpulya) járási székhely Burgenlandba. A 2800 főnyi lakosság egyharmada magyar. Innen indultunk a 23 km-es hajtányozásra. A hajtányok több féle méretbe készültek mi 10 db 4 személyes vettünk igénybe, amin 2 ember tudott egyszerre ülni és ketten hajtották. Utunk során váltakozva hol erdőbe, hol szőlőskertek között 2.5 óra alatt értük el Haracsony települést, ahol ismét várt ránk buszunk. Következő programunk Doborján, ahol Liszt Ferenc szülőházát, mint múzeumot, valamint a háza mellett épült modern minimalista-stílusú hangversenytermet tekintettük meg. Innen Lakompackba utaztunk át, ahol az Eszterházy kastély szomszédságában multimédiás természetrajzi kiállítást nézhettünk végig, kiváló magyar nyelvű vezetéssel, mely mindenki számára élményt nyújtott. Érdekes a jövőben is megtekinteni. A közben egyre erősebben zuhogó eső kedvünket szegte a Kőszegi megállástól, így végül a múzeumtól közvetlenül haza indultunk Budapestre.

Érkezésünkkor hatalmas esőzés érte Budapestet.

Vörösváry Bálint

<http://svb-vonatosblog.blogspot.com>

2010. május 8: Vasi értékek:

Szajki-tavak – Jeli Arborétum – Zsennye – Csempeszkopács - Vasszécsény

Sziasztok :)

Megint itt...

Jó sokat buszoztunk ezen a túrán – három óra oda – három óra vissza, de megérte.

Buszos túra volt a javából – hajnalban indultunk és 10-re már a Szajki-tavaknál voltunk. Jó kis előtanulmány volt a rododendronokról, ugyanis majdnem minden kertben láttunk – és csodaszépek voltak.

A Szajki-tavak Vas megye évtizedek óta közkedvelt üdülő területe – Hosszúpereszteg településhez tartozik. Erdős területen, nyugodt környezetben várja a kikapcsolódni vágyókat, és nagyon szép tiszta és rendezett. A tó nagyon nyugodt volt, semmi nem borzolta a kedélyeit, fényképeztük, fényképezkedtünk, majd mindenki beállt egy-egy személyes fotóra :)

Miután kinézelődtük és kinyújtóztattuk magunkat, ismét buszra szálltunk és irány Kám – a Jeli Arborétum.

Kám község déli határában található arborétumot 1922-ben kezdték kialakítani.

Létrehozója gróf Ambrózy-Migazzi István - aki a felvidéki Malonyán is létesített arborétumot. Területe több mint 100 hektár. Legjelentősebb látványossága a rododendronok gyűjteménye.

A mintegy 75 hektáron elterülő kert kétségkívül leglátványosabb része a bejárat közelében kialakított rododendron-szekció. Több mint 300 változat található itt több ezer példány formájában.

A hét-forrás vadregényes bükkös maradványához, idős tanúfáihoz érkeztünk, a kilátót is érintve. Az arborétum további részei inkább az erdészeti honosítási kísérletek, kutatások színterei, bár ezek is rejtegetnek érdekességeket az ide látogatók számára.

Visszafelé kis hidakon, pallókon tértünk vissza az arborétum közepére – ez a rész tele van páfrányokkal, örökzöld növényekkel, nagyon szép látványt nyújt az ott járóknak.

Sokat fényképeztünk, majd nézzétek meg a galériát, érdemes a színek játékában elveszni, nézelődni a fotók között. A Jeli Arborétum után Zsennye falucska következett.

A település legrégebb, mondhatni „ősi” épülete a műemlék jellegű Sennyey-Bezerédj-Békássy-kastély ma Zsennyei Alkotóház. Helyén már a XIII. században a templomos lovagok kolostora állt. A XVII. században Sennyey István veszprémi püspök lesz, öccsei Ferenc kallói várkapitány, László jezsuita, nagyszombati rektor (római útinaplói fennmaradtak), míg Albert, akin elsőként ütköznek ki a később többeknél megjelenő ideggyengeség, 1675-ben visszatér Zsennyére, és bővíttetni kezdi a kastélyt.

Ma gyönyörű állapotban van, kisgyerekes családok, művészek használják ki a park és épület adta lehetőségeket. Nagyon érdekes volt, a kastélytól nem messze található ezer éves fa – a kocsányos tölgy.

Ezeréves tölgyként is ismerték, mert bár pontos korát nem határozták meg, a néphit szerint Szent István király korában már élhetett. 2006 előtti évtizedekben azonban már kiszáradóban volt, csak törzsének északi részén volt most is lombos ág. Az élni akarása a természet csodája :) Az üreget bebetonozták, hogy megóvják, de az a fától fokozottan vont a nedvességet. A két nagy ágát vaskengyellel kötötték össze, hogy a fa közepének kettérepedését és az ágak leszakadását meggátolják. Magassága 23 méter volt, kerülete meghaladta a tíz métert, míg 2006 tavaszán egy vihar végleg elpusztította. Az matuzsálemi, idős fa után utunk Csemeszkopácsra vezetett. A község területén már a római korban éltek emberek. Ezt bizonyítja a templom feltárásakor a padozat alól előkerült sírkőtöredék, illetve a templomba beépített nagyméretű római kori téglák. Csemeszt és Kopácsot is 1273-ben említik először.

Kopács első említése IV. László király oklevelében történik. A Balogh-Sarlay Kiskastély - ma Pungor Zoltán múzeumként működik - itt látható a falu hely- és iskola története, a latin liturgia miseruhái, imakönyvei, zászlói – igen impozáns látvány nyújtottak. A múzeum után a román kori katolikus templomot néztük meg. A templom építési idejéről írásos emlék nem maradt fenn. Kapuja és a jáki templom kapuzatának hasonlósága alapján feltehetően jáki vagy esztergomi

mester építhette a 13. század első felében. A templom falainak freskói és külső felületeinek csipke díszítései az építészek remekművei. Nézzétek meg a fotókat a galériában, vagy élőben, ha arra jártok – mindenképp látogassatok el Csempezkopácsra. Utunk Vasszécsénybe vezetett - az Új-Ebergényi kastélyt és parkot megnéztük meg – ezt ajándékként, ráadásul kaptuk a Jánoséktól - (Nem volt benne a meghirdetett programban.)

Nagyon örültünk neki - itt megint pihentünk, sétáltunk, fotóztunk, evett-ivott mindenki – és készültünk a hazafelé vezető útra, ami cca. három órás türelmet várt el tőlünk.

Az úton egy totót is kitöltöttünk, amit két kedvenc túravezetőnk állított össze (az ügyesek egy szeptemberi buszos útra nyerhettek belépőt – úgyhogy nagy volt a tét, mindenki magába mélyedve töltögette a kérdéseket – majd videóztunk is, Szombathely és környéke, vasi falucskák – volt a téma – úgyhogy egy percet sem unatkoztunk. Nyolc órára haza is értünk, kellemesen kifáradva a napi élményektől – buszvezetőnk nagyon kedves fiatalember – ügyesen navigált végig – minden baj nélkül.

Köszönjük túravezetőinknek – Lacinak és Jánosnak a szervezést, a fáradozást – nagyon szép, élményekkel teli napot adtak nekünk, esőt sem kaptunk, úgyhogy egy szavunk sem lehetett egész nap.

Köszönjük. 2010. május 8. tigriske

A fotók és a beszámoló:

<http://www.setafika.hu> <http://www.orszagjarok.fw.hu> <http://tvtk.fw.hu>
<http://kiscsavargo.fw.hu>

2010. május 4: Nárciszvirágzás Somogyba

2010. május 4-én, a Túravezetők Klubja és a Természetvédő Turisták Köre, közös szervezésében egy napos kalandozást tettünk Somogy megyében.

Elsőként Balatonszentgyörgyön álltunk meg, ahol az un. Talpas házat néztük meg, a tájra jellemző építészeti jellemzőkkel. A következő a csillag alakú vár volt, ami nem / igazi / vár volt, hanem Festetics László erdészének lakhelye, az 1800-as évek közepén. Benne egy 40m mély kút, a helységekben pedig megelevenedik a végvárra jellemző élet, korhű eszközökkel, berendezéssel és viaszfigurákkal. A vár körül az udvaron, rengeteg látnivaló van, régi szerszám, köcsög, konyhai eszköz, tiló, prés.....

Tovább utazva szép rendezett, virágos, Európa falu címmel kitüntetett településeken haladtunk át. Másfél óra utazás után értük el Babocsát a következő úti célunkat, rövid látogatást tettünk a Prinke kastélyban, ahol Helytörténeti Gyűjteményt néztünk meg.

Majd vezetővel tettünk sétát a Babocsán található Basakertben. Itt található a híres, keletről származó fehér, Csillag Nárcisz. Az óriási füves réten a nárciszok teljes pompájukban virágoztak. / A látogatás időpontja tökéletes volt./ Az itt történt régészeti ásatások során sok minden felszínre került, de ezek közül a gótikus kőtemplom romjait láttuk. Zetónk ezután a Drávaszentesen lévő új, egyedi stílusban épült Dráva Kapu Oktató Központba kísért. Az itt levő kiállításon megismerhettük az itt honos állatokat, növényeket. Rövid séta közben elmondta mik a főbb szempontjai a Duna- Dráva Nemzeti Parknak. Sajnos a Drávához idő hiányában nem jutottunk el, de még csak nem is láttuk.

Barcs következett, itt a Dráva Múzeumot néztük meg. A kiállítás helye egy régi magtár volt.

Hosszabb utazás után értünk Szigetvárra. A fő látnivalónk a vár volt, benne a kiállítással. A vár központi épülete a Szulejmán dzsámi, amit a vár ostroma alatt meghalt szultán tiszteletére építettek.

Innen Budapest felé vettük utunkat. Pécs városát, a székesegyházat az útról jól láttuk még háttérben a Mecsekkel. Az új M6-os útra kanyarodtunk, láthattuk az alagutak láncolatát. A hosszú utazás alatt filmet néztünk a látottakról, és egy kis ízelítő abból mi minden található még Somogyban. Az időjárás is kedvezett, hogy ez a nap ilyen kellemesen teljen.

Köszönettel a szervezőknek. Kati

2010. április 20: Mátra

Túravezetők Klubja- és Természetvédők Köre közös szervezésében, IV. 20-án, kedden autóbuzos programot bonyolítottunk a Mátrába. Az ABUSZ BT 21 fős autóbuzával. Reggel 7 órakor elindultunk Széna térről. Az M3-as autópályán. Első utunk Erdőtelekre vezetett, ahol megtekintettük vezetéssel 7 hektáros arborétumot. 10 órakor indultunk tovább Kápolna-Vécs útvonalon Kispánára, ahol a Kompoly család által épített várat tekintettük meg melynek éppen ott jártunkkor kezdték meg a felújítását. Ezután következett a Verpelét határába levő Vulkáni kúp, mely az országban egyedülálló módon épségben maradt. A vulkáni képződmény 60 méter magas és 300 méter átmérőjű. Következő látnivalónk: Sirok vára volt, amely a község felett emelkedő Várhegyen áll. A 296 méteres riolit tufa kúpján épült belsőtornyos szabálytalan alaprajzú sáncárok rendszerrel megerősített vár romjaiba is lenyűgöző látvány. Hamar elszaladt a másfél óra így tovább indultunk, részben erdészeti úton érkeztünk meg, az Ilona völgybe, ahol hazánk három vízese közül, ez a legmagasabb kb. 10 méter. Ezt kb. 2 km sétával, és 3 patak átkelésével tudtuk megközelíteni. A séta után folytatva utunkat völgybe, de már busszal Parádfürdő irányába, de előbb még megálltunk a Szent István Cseviceforrásnál és finom hideg vizet húztunk a kerek kútból. Mátraházán keresztül értük el a Sás tavat, mely hazánk legmagasabban levő tava (kb. 500 métere magasságban) kilátó, mely 50m magas üzen képtelen fúrótornyból

alakítottak ki. Ez sajnos zárva volt. 18.30-kor elindultunk haza. A buszon DVD segítségével még utoljára megnéztük a nap látnivalóit. Élményekben gazdagodva érkezünk haza este 20 órára. A fenti utat Bencze Éva, a Túravezetők klubja vezetője, és Ungerleider János, Természetvédő - Sétafika Kör Túravezetője vezette.

Ungerleider János

2010. április 10: Zala értékei

Szombaton 7 óra után pár perccel indultunk a Széna térről, és meg sem álltunk Balatonmagyaródig. Közben áthaladtunk a Sión, a Körös völgyi hídon, láttuk a Balatont, távolban Tihanyt és Badacsonyt.

Az első állomásunk a Kányavári-sziget volt, ahova egy szép fahídon keresztüljutottunk. A vízben több madárcsaládot is láttam, de túl messze voltak, így nem tudom milyen fajták. Egy tisztásra értünk, amelynek közepén egy kilátó állt, ahonnan beláthattuk az egész tavat. Egy tanösvényen haladtunk végig, ahol táblák mutatták, milyen fajta madarak találhatók. Én csak egy nagy fehér madarat és egy kárókatont láttam elrepülni, de a vízben, egészen közelről egy vadkacsát és egy hattyút is láttam.

Innen indultunk tovább Zalavárra, ahol először Cirill és Metod, valamint Szent István emlékművét néztük meg, majd bementünk a Kis-Balaton Házba, ahol a Kis-Balaton élővilágáról, Zalavár történelméről és Fekete István "Tüskevár"-ának stilizált helyszíneiből, mint például Matula bácsi kunyhója, volt kiállítás. A parkban Szent István kápolnát néztük meg, majd bejártuk Szent Adrián bazilika romjait.

A Kis-Balatont elhagyva, Kehidakustányba mentünk a Deák-kúriába. Itt végigvezettek minket a kúrián. Láttuk többek között Deák Ferenc keresztlevelét, bútorait, pecsétét, használati tárgyait, faragványait és írásait. Volt egy kis házi kápolna is és egy gyönyörű hímzett fotel, amelybe Deákon kívül csak Sissy ülhetett bele.

Ezután Kallósd következett, ahol a temetődombon levő Kerek templomot néztük meg. Gyönyörű, rózsaszín gyümölcsfa sor között mentünk fel a templomhoz. A temetőben sok érdekes sírt és fát láttam. A templom kicsi, de nagyon szép. Még egy keskeny lépcsőn a karzatra is felmentünk.

Zalaszentszón nem álltunk meg, hanem egyenesen Sümegre mentünk. Itt először a Boldogasszony Ferences Kegyetemplom freskóiba, barokk oltáraiban, orgonájában gyönyörködtünk. Megérkezett a Püspöki palota gondnoka, aki végigkálauzolt bennünket az épületben. Kívülről nagyon leromlott állapotú, de

annál szebb az eredeti szépségében megmaradt kápolna és könyvtárszoba. A kápolnában a gondnok minden freskóról elmondta, mit ábrázol, vagy jelképez. A könyvtárszoba mennyezete is gyönyörű volt. Itt egy több milliót érő üveg kiállítást is láthattunk. Végigjártuk a palotán belül az összes kiállítást, végül az istálló épületében kiállított trófeákat, képeket, fotókat néztük meg. Még lementünk az "urunk mennybemenetele" római katolikus templomozis, de hiába volt megbeszélve, nem tudtunk bemenni. Így nekiindultunk a várba. Közben még lefotóztam a honfoglaló hét vezér emlékköveit, Kisfaludy Sándor és Szent László szobrát is.

A várban szintén elmaradt az idegenvezetés, sőt több helyiség nyitva se volt. Én a nyomdát, sütődét, pénzverdét néztem meg, majd az udvaron a kalodát. Laci végig az úton ismertette velünk annak a helységnek a történelmi érdekességét, ahol éppen áthaladtunk. Hazafelé még egy DVD-t is levetített a Kis Balatonról és Zalaszentgrótról. Velence környékén még egy legelésző őzet is láttam.

Köszönöm Jánosnak a szervezést, Janinak, a buszvezetőnek a biztos szállítást, és Lacinak a sok értékes ismeretet és írásos anyagot.

Nagyon sok, szép élménnyel tértem haza

Herczeg Erzsi